

Особливості обчислення середньої зарплати для розрахунку лікарняних

Мінсоцполітики у листі № 380/18/99-13 від 22 липня 2013 року надало роз'яснення щодо обчислення середньої заробітної плати для розрахунку лікарняних.

Так, у **розрахунковому періоді при обчисленні середньої заробітної плати для розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності враховується** заробітна плата у розмірі, в якому вона була нарахована, та на яку було нараховано єдиний внесок, а також враховуються фактично відпрацьовані дні у цих місяцях. Сума донарахованої заробітної плати включається в базу для нарахування єдиного внеску в місяці, у якому здійснено донарахування, і не впливає на розрахунок допомоги по тимчасовій непрацездатності, що виплачена за попередній період.

Оскільки середньоденна заробітна плата для розрахунку допомоги по вагітності та пологах відповідно до абзацу 3 п. 14 Порядку **обчислюється шляхом ділення нарахованої за розрахунковий період заробітної плати, з якої сплачувалися страхові внески, на кількість календарних днів за розрахунковий період** (без урахування календарних днів, не відпрацьованих з поважних причин - тимчасова непрацездатність, відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та шестирічного віку за медичним висновком), то у разі коригування заробітної плати застрахованій особі застосовується аналогічний підхід обчислення середньої заробітної плати, що і при обчисленні середньої заробітної плати для розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності.

Відповідно до пп. 3, 4 Порядку **розрахунковим періодом, за який обчислюється середня заробітна плата для розрахунку страхових виплат, є період роботи за останнім основним місцем роботи перед настанням страхового випадку, протягом якого застрахована особа працювала та сплачувала страхові внески або за неї сплачувалися страхові внески.** Таким періодом є останні шість календарних місяців (з першого до першого числа), що передують місяцю, в якому настав страховий випадок.

Місяці розрахункового періоду (з першого до першого числа), в яких застрахована особа не працювала з поважних причин (тимчасова непрацездатність, відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та шестирічного віку за медичним висновком), **виключаються з розрахункового періоду.**

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ЛИСТ

від 22.07.2013 р. N 380/18/99-13

Щодо обчислення середньої заробітної плати для розрахунку лікарняних

Департамент соціального страхування та партнерства разом з виконавчою дирекцією Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності розглянули <...> звернення щодо обчислення середньої заробітної плати для розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності та повідомляють.

Обчислення середньої заробітної плати для розрахунку страхових виплат здійснюється відповідно до Порядку обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 р. N 1266 (зі змінами) (далі - Порядок).

Відповідно до п. п. 7, 9 Порядку середня заробітна плата застрахованої особи обчислюється виходячи з нарахованої заробітної плати за видами виплат, що включають основну та додаткову заробітну плату, інші заохочувальні та компенсаційні виплати (у тому числі в натуральній формі), які визначаються згідно з нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до Закону України "Про оплату праці", та підлягають обкладанню податком на доходи фізичних осіб у межах граничної суми місячної заробітної плати, на яку нараховуються страхові внески на загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням. Усі виплати, з яких сплачено страхові внески під час обчислення середньої заробітної плати, для розрахунку страхових виплат включаються в тому місяці, в якому їх було нараховано.

Пунктом 4.3.3 Інструкції про порядок нарахування і сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженої постановою Пенсійного фонду України від 27.09.2010 р. N 21-5, передбачено: якщо нарахування заробітної плати здійснюються за попередній період, зокрема у зв'язку з уточненням кількості відпрацьованого часу, виявленням помилок, вони включаються до заробітної плати того місяця, у якому були здійснені нарахування.

Згідно з п. 5 ст. 9 Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.99 р. N 996 (зі змінами) господарські

операції повинні бути відображені в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені.

Особливості обліку та відображення фонду оплати праці визначені в Інструкції зі статистики заробітної плати, затвердженої наказом Держкомстату України від 13.01.2004 р. № 5 (далі - Інструкція). Згідно з пп. 1.6.2 Інструкції, якщо нарахування фонду оплати праці здійснюються за попередній період, зокрема у зв'язку з уточненням кількості відпрацьованого часу, виявленням помилок, вони відображаються у фонді оплати праці того місяця, у якому були здійснені нарахування.

Таким чином, законодавчо визначено період відображення фонду оплати праці у первинному документі бухгалтерського обліку, який містить відомості про господарську операцію і підтверджує її здійснення.

Відповідно до абзацу другого п. 14 Порядку середньоденна заробітна плата для розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності обчислюється шляхом ділення нарахованої за розрахунковий період заробітної плати, з якої сплачувалися страхові внески, на кількість відпрацьованих робочих днів у розрахунковому періоді.

Отже, у розрахунковому періоді при обчисленні середньої заробітної плати для розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності враховується заробітна плата у розмірі, в якому вона була нарахована, та на яку було нараховано єдиний внесок, а також враховуються фактично відпрацьовані дні у цих місяцях. Сума донарахованої заробітної плати включається в базу для нарахування єдиного внеску в місяці, у якому здійснено донарахування, і не впливає на розрахунок допомоги по тимчасовій непрацездатності, що виплачена за попередній період.

Оскільки середньоденна заробітна плата для розрахунку допомоги по вагітності та пологах відповідно до абзацу третього п. 14 Порядку обчислюється шляхом ділення нарахованої за розрахунковий період заробітної плати, з якої сплачувалися страхові внески, на кількість календарних днів за розрахунковий період (без урахування календарних днів, не відпрацьованих з поважних причин - тимчасова непрацездатність, відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та шестирічного віку за медичним висновком), то у разі коригування заробітної плати застрахованій особі застосовується аналогічний підхід обчислення середньої заробітної плати, що і при обчисленні середньої заробітної плати для розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності.

Відповідно до пп. 3, 4 Порядку розрахунковим періодом, за який обчислюється середня заробітна плата для розрахунку страхових виплат, є період роботи за останнім основним місцем роботи перед настанням страхового випадку, протягом якого застрахована особа працювала та сплачувала страхові внески або за неї сплачувалися страхові внески. Таким періодом є останні шість календарних місяців (з першого до першого числа), що передують місяцю, в якому настав страховий випадок.

Місяці розрахункового періоду (з першого до першого числа), в яких застрахована особа не працювала з поважних причин (тимчасова непрацездатність, відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та шестирічного віку за медичним висновком), виключаються з розрахункового періоду.

Отже, якщо застрахована особа після закінчення у неї відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку приступила до роботи 20 січня 2013 року, то при обчисленні середньої заробітної плати для розрахунку допомоги по страховому випадку, який настав у неї у квітні 2013 року, січень 2013 року не виключається з розрахункового періоду і до розрахунку береться його частина та повні місяці - лютий та березень.

Директор Департаменту

О. Постоюк